

Feltételesség által érintett támogatások



A korábbi időszakban megismert kötelező Zöldítés elemei beépültek a jelenlegi szabályrendszerbe, (részben az ökológiai fókuszterületek (EFA) és az állandó gyepek), a Feltételesség előírásrendszerébe, részben az idei évtől induló Agro-ökológiai programba. A Zöldítés beépülésével a 2023-as évtől a Feltételesség adja a Kölcsönös megfeleltetés szabályrendszerével – Helyes Mezőgazdasági és környezeti Állapot (HMKÁ), valamint a Jogszámban Foglalt Gazdálkodási Követelmények (JFGK)- egybe foglalt kötelező előírás rendszert.

Azon támogatási formák, melyeknél a Feltételesség szabályai a meghatározók

- A fenntarthatóságot elősegítő alapszintű jövedelemtámogatás (BISS)
- A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás (CRISS)
- A fiatal mezőgazdasági termelők támogatása
- Cukorrépa termesztés támogatása (CIS)
- Rizstermesztés támogatása (CIS)
- Zöldségnövény termesztés támogatása (CIS)
- Ipari zöldségnövény termesztés támogatása (CIS)
- Ipari olajnövény termesztés támogatása (CIS)
- Extenzív gyümölcsstermesztés támogatása (CIS)
- Intenzív gyümölcsstermesztés támogatása (CIS)
- Termeléshez kötött közvetlen anyajuh tartás támogatása (CIS)
- Termeléshez kötött közvetlen anyatehéntartás támogatása (CIS)
- Termeléshez kötött közvetlen hízottbikátartás támogatása (CIS)
- Tejhasznú tehéntartás támogatása
- Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása (CIS)
- Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása (CIS)
- Agro-ökológiai program
- VP4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása
- VP4-10.1.1-21 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés
- VP4-11.1.1-11.2.1-21 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartás



Fenntarthatóságot elősegítő alapszintű jövedelemtámogatás

Feltételesség előírásainak való megfelelés esetén minden gazdálkodónak elérhető támogatás



Újraelosztó támogatás

Minden 1200 hektár alatti gazdálkodónak, az első 150 hektárjáig elérhető támogatás



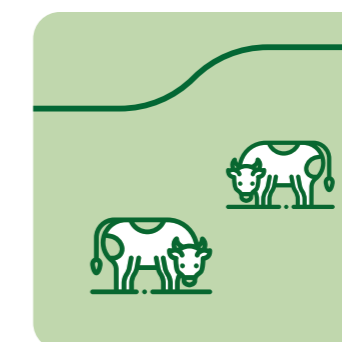
Fiatal gazda területalapú támogatás

40 évnél fiatalabb, képzettséggel rendelkező gazdálkodók számára 300 hektárig 5 éven keresztül elérhető támogatás



Agro-ökológiai program

Önkéntes ökológiai többletvállalásokért a teljes üzemméretre igényelhető támogatás



Termeléshez kötött támogatások

Meghatározott kultúrák termesztésére és állatok tartására igényelhető támogatás

HMKÁ 1. Állandó gyepterületek megőrzése

Kit érint visszaállítási kötelezettség:

- Ha a csökkenést megelőző két évben legalább 0,25 hektár állandó gyepterület feltörés történt

Milyen esetben nem kell visszaállítani az állandó gyepterületet:

- Ha erdősítés történik (kivétel karácsonyfa vagy energetikai faültetvény)
- Ha 0,25 hektár alatti állandó gyepterület került feltörésre

A visszaállítási kötelezettséget a következő év egységes kérelem beadásáig kell megvalósulnia.

Ökológiai gazdálkodásba vont területek csak akkor gyepesíthetők vissza, ha máshogy nem megoldható a visszaállítási kötelezettség.



2018. Év (referenciaév) Állandó gyepterület Országos mezőgazdasági területek 14,41% - 709,159 hektár

Mikor lép életbe a visszaállítási kötelezettség?

Abban az esetben, ha az adott évi arány több mint 5%-kal csökken a referencia arányhoz képest és az összes gyepterület abszolút értékben több mint 0,5%-kal **csökken a referencia évhez képest.**



HMKÁ 9. Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átalakításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken

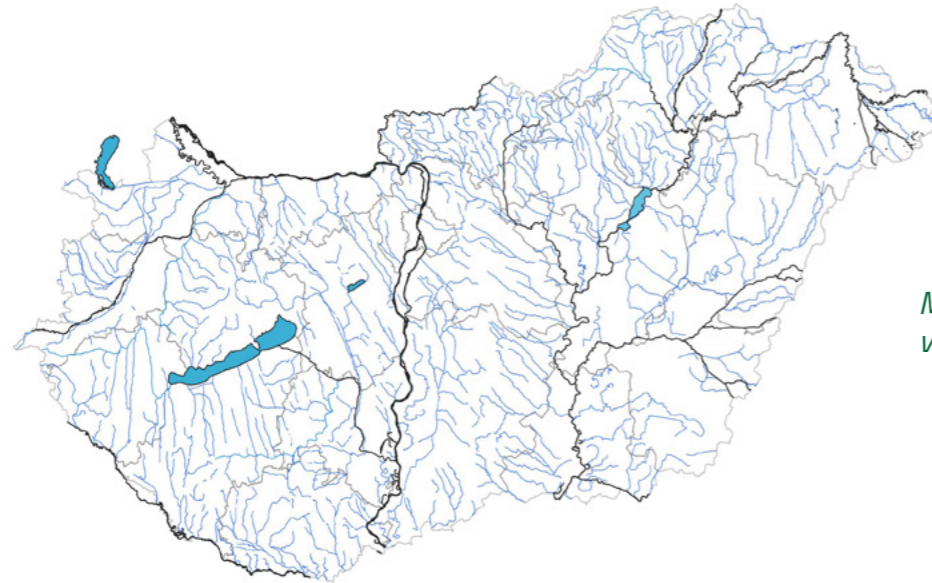
A környezeti szempontból érzékeny Natura 2000 állandó gyepterületek más hasznosítású területté történő átalakítása és felszántása, a gyepnemez megbontása tilos. A támogatások szempontjából még engedéllyel sem lehetséges ezen területek feltörése/felszámolása.



HMKÁ 2. Vizes élőhelyek és tőzeglápok megőrzése



Magyarországon a MePAR fedvény alapján a vizes élőhelyekként lehatárolt területek fenntartása kötelező – 2025-től lép életbe!



Magyarország vízrajza



HMKÁ 4. A felszíni vizek mentén vízvédelmi sávok kialakítása

A MePAR-ban grafikusán megjelölt vízvédelmi sávokon termelés folytatható, azonban nem juttatható ki:

- szerves trágya
- növényvédőszer
- műtrágya

Vízfolyások, völgyzárógátas halastavak mellett 5 méteres sávban, egyéb tavak esetében 20 méteres zónában.

Abban az esetben, ha HMKÁ 8 -ban NPLFA területnek is el szeretnénk számolni, úgy a tábla **maximum** 50%-án helyezkedhet el, és termelés sem folytatható a vízvédelmi sávon.



HMKÁ 3. Tarló, nád, valamint növényi maradvány égetésének tilalma

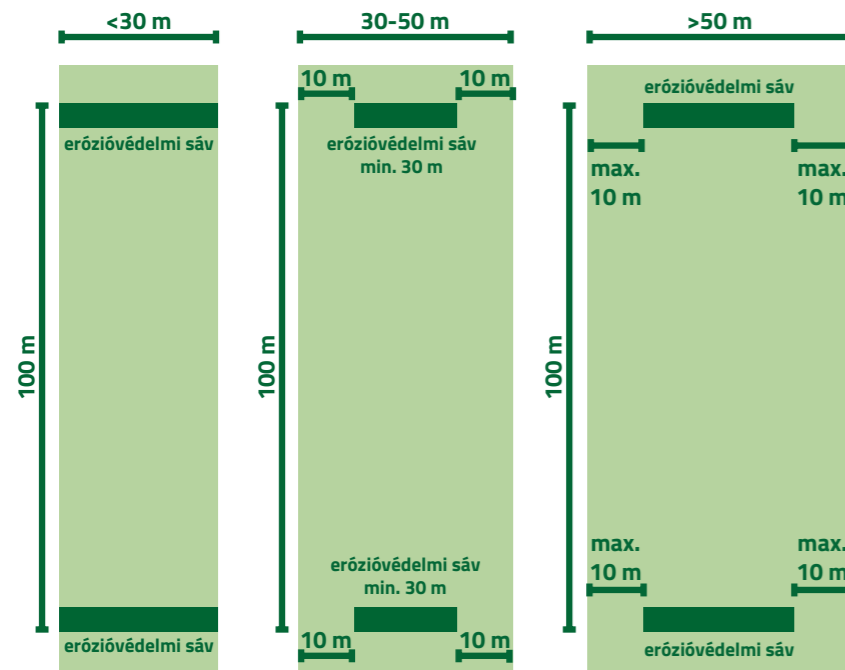


Az előírás értelmében tarló, nád, valamint növényi maradvány égetése tilos, kivéve, ha a területen kártevő, vagy kórokozó jelenik meg és a növényvédelmi hatóság védekezési intézkedésként határozattal rendeli el az égetést.



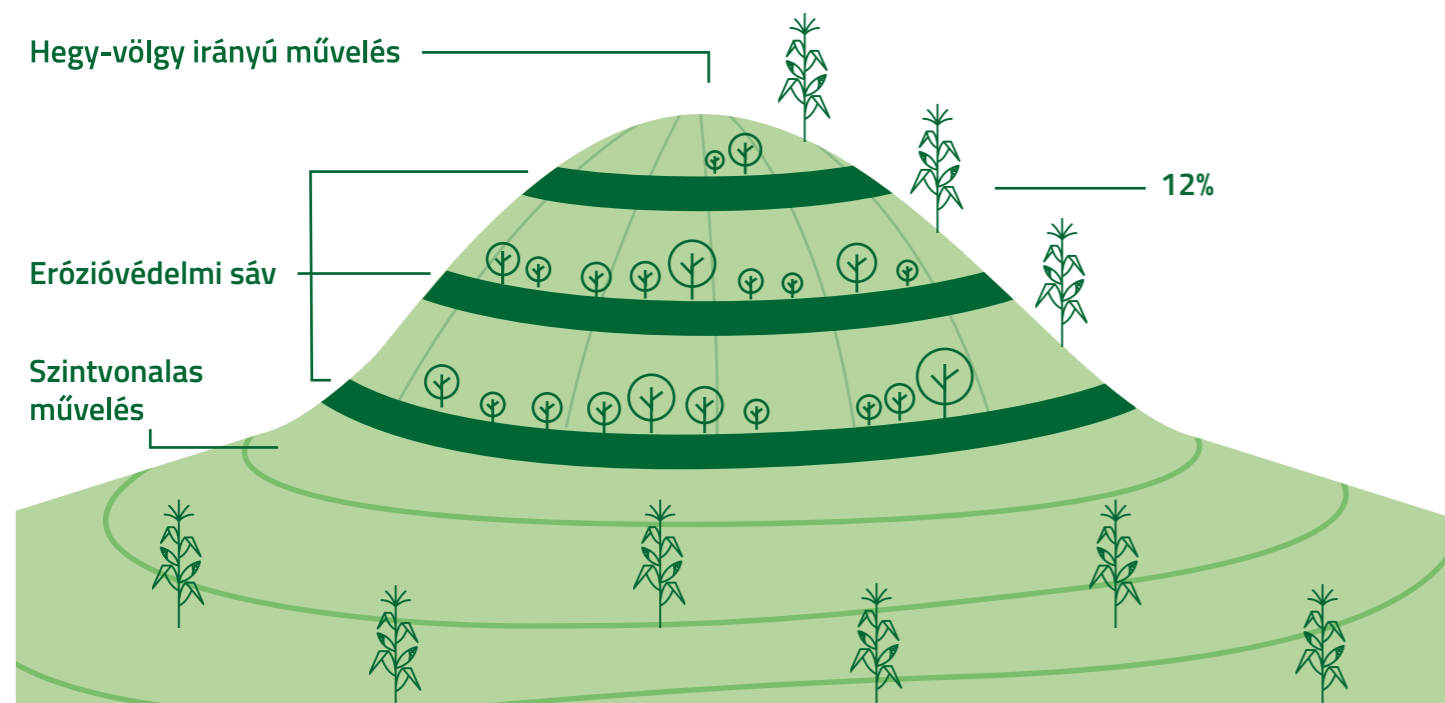
HMKÁ 5. A talajromlás és a talajerózió kockázatát csökkentő talajművelés

Erózióvédelmi sávok kialakításának feltételei:



Az előírásban foglalt megoldások a táblán belül kombináltan is alkalmazhatóak a terület adottságai szerint. A lényeg, hogy a tábla teljes területe lefedésre kerüljön erózióvédelmi megoldással.

12% feletti tábla:



Szőlőültetvények esetében a teraszok megőrzése kötelező!

12%-nál nagyobb lejtésű területeken tilos a kapás növények termesztése, ide értve a kukoricát és a napraforgót, továbbá az őszi káposztarepce 24 cm-nél nagyobb sortávra vetését.

Kivétel az előírás alól akkor jár, ha:

- Direktvetés valósul meg
- Szintvonalas vagy rétegvonalakkal párhuzamos művelés történik
- Erózióvédelmi sávokkal kialakított terület

Mikor minősül a táblám 12% feletti területnek?

- 2 hektárnál kisebb tábla esetében ha a területen több mint 50%-ban 12%-nál nagyobb lejtésű terület
- 2 vagy több hektáros tábla esetében ha a 12% feletti lejtésű terület nagysága meghaladja az 1 hektárt

Gyakorlatok a teljesítésre:

Direktvetés: A vetőmag közvetlenül az elővetemény tarlójába kerül kijuttatásra, minimális talajbolygatás mellett és külön talajelőkészítés nélkül. A talajnak háborítatlannak kell lennie, szárazítás, kaszálás, gyomirtás azonban megengedett.

Az erózióvédelmi sávok kialakíthatóak:

Lágy vagy fás szárú növények által 3-20 méteres szélességgel a szintvonalakkal közel párhuzamosan, átlagosan 100 méteres távolságra.

Megfelelő megoldás lehet:

- A legfeljebb gabona sortávba vetett haszonnövény, azzal a kikötéssel, hogy termést nem hozhat, például 15 cm magasságban tartandó a növénymagasság.
- Fűves sávok kialakítása vetéssel
- Cserjés sávok létesítése
- Méhlegelő, zöldugor vetésével
- Spontán zöld növényi borítottság

Fontos, hogy amennyiben HMKÁ 8 szerinti területnek is szeretnék elszámolni, az erózióvédelmi sávon gazdasági tevékenység nem folytatható, termény nem hozható le róla, a tárgyévi egységes kérelemben jelölni kell az elhelyezkedését (adott esetben változásvezetési kérelem indítása mellett) és NPLFA erózióvédelmi sávként jelölni kell.

HMKÁ 6. Minimális talajborításra vonatkozó előírások



Minimális talajborítás fenntartása kötelező a nyári és őszi betakarítású kultúrák lekerülése után.

- Őszi kultúra – beleértve a december 31-ig a területen tartott másodvetést- vetésével, ami az előző kultúra lekerülése után 30 napon belül elvetésre kerül.
- Tarló fenntartásával vagy másodvetéssel, amennyiben a nyári betakarítású kultúra lekerülése és az őszi kultúra elvetése között 30 napnál hosszabb idő telik el, az ezen időn felüli periódusban.
- Növény vagy tarló szeptember 30-áig történő megőrzésével, azzal, hogy tarlóval borított területen legfeljebb sekély tarlóhántás és -ápolás végezhető.

Ültetvények esetében:

12 % feletti lejtésű táblán a talajtakarást egész évben biztosítani kell – függetlenül a telepítési iránytól és attól, hogy van-e kialakított terasz- legalább mulcsozással, vagy egynyári növények fenntartásával. Az előírás teljesítésére az évelő kultúra vetése tökéletes megoldás.

Lejtőszögtől függetlenül, ha az ültetvény kivágásra kerül, akkor az újratelepítésig a talajt takarni kötelező, például spontán zöld növényi borítottsággal, vetett növényzettel, vagy mulccsal.

Fontos!

Abban az esetben, ha az előírást a tarló szeptember 30-ig történő fenntartásával szeretnénk teljesíteni, úgy ez idő alatt nem teljesíthető az AKG szerinti „szármagmaradvány visszaforgatás a talajba” vállalás.

A másodvetést legkésőbb október 31-ig el kell vetni, kivétel az ökológiai másodvetés, melyet október 1-ig kell kialakítani.

A másodvetésben lévő növényeknek külön nemzettségbe kell tartóznuk. Például repce után nem lehet másodvetésben repce és mustár keverék.

Az agrotechnikai műveleteket 15 napon belül szükséges bejelenteni az EK felületen.

Olyan kultúrák esetében (például gyökérzöldségek), ahol nem marad tarló a betakarítás után, az előírás teljesítése tarlófennhagyással nem lehetséges.

Ezekben az esetekben a betakarítást követően 30 napon belül másodvetés szükséges.

Megfelelő megoldás lehet!

Abban az esetben, ha a másodvetés szeptember 30.-a előtt megtörtént, nem szükséges a területen tartani december 31-ig, hiszen az is megfelel, ha növény borítja a területet szeptember 30-án, mely lehet másodvetés is. Fontos, hogy a növényi borítottságnak látszani kell a területen, nem elég ha csak a vetés kerül bejelentésre határidőre.

Sekély tarlóhántás elvégezhető, melyben a karbamid, mikrobiológiai készítmény talajba dolgozás is teljesíthető, azonban figyelni kell, hogy maximum 10 cm mélységig történhet talajbolygatás.

Sekély tarlóhántásnál ügyelni kell arra, hogy a művelet után a növényi maradványok továbbra is biztosítsanak megfelelő talajtakarást.

Az előírás teljesítésére az ökológiai másodvetés és az AKG zöldtrágyaként vetett másodvetés is megfelelő megoldás lehet.

A tarló kezelését a talajborítás fenntartása érdekében elvégezhetjük mechanikai gyomirtással, sekély tarlóhántással - amely után a növényi maradványok továbbra is biztosítják a talajborítottságot a területen - illetve növényvédőszer használatával.



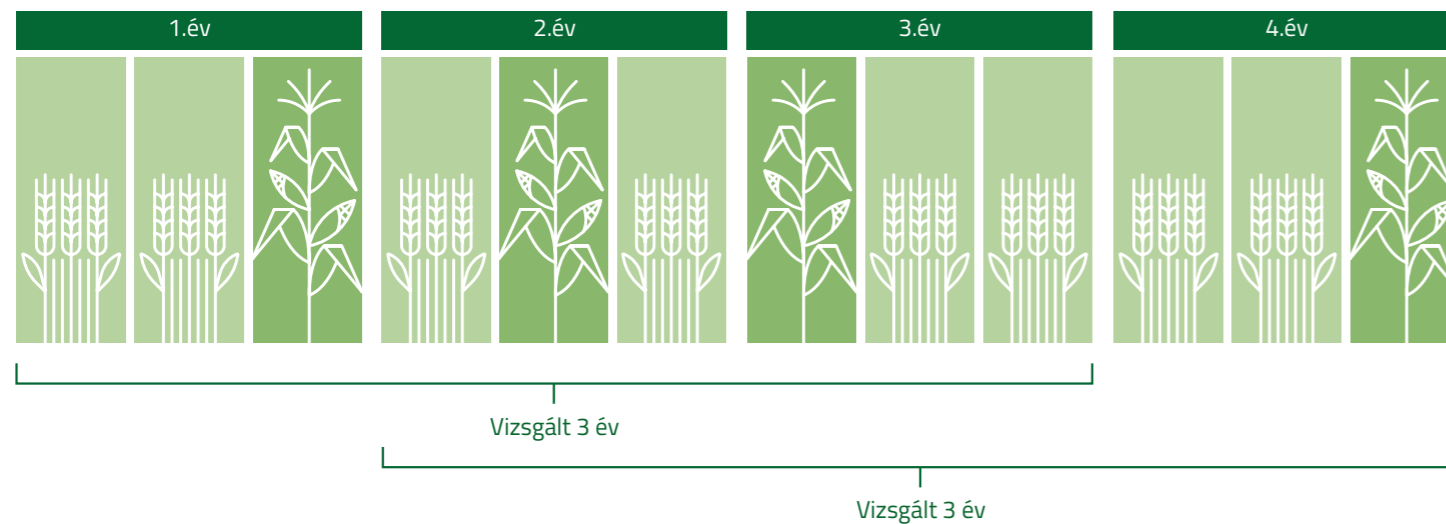
HMKÁ 7. Vetésváltás a szántóterületeken, kivéve a víz alatt álló kultúrákat



Kötelezettségek az előírás szerint a mezőgazdasági termelőnek az üzem teljes szántóterületén gondoskodnia kell az éves vetésváltásról.

- Főszabály: A vetésváltással érintett teljes szántóterületen minden évben más kultúra kerül elvetésre.
- A vetésváltással érintett teljes terület 1/3 részén minden évben más kultúra kerül elvetésre, úgy hogy bármely egymást követő három év alatt minden területen egyszer más kultúra legyen.

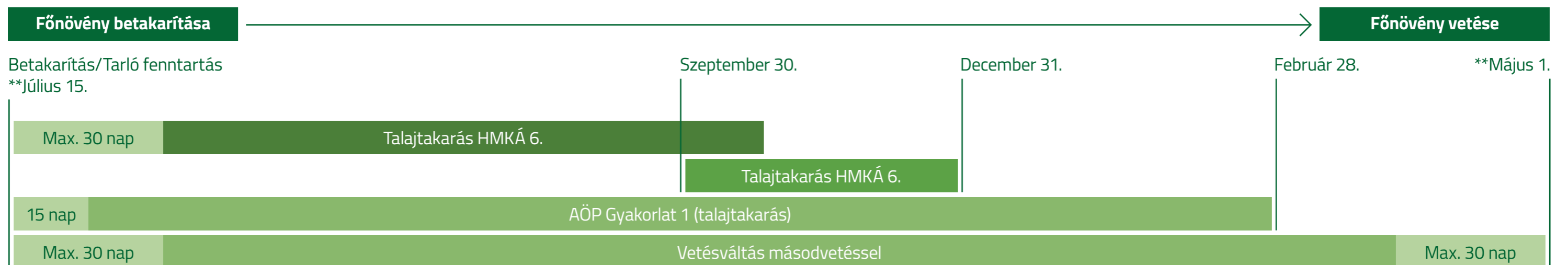
Bázisév 2022



A HMKÁ 7. alól kivételt képeznek azok az üzemek:

- Üzem szántóterülete kisebb mint 10 hektár
- Támogatható mezőgazdasági területének több mint 75% állandó gyeper vagy rizs/vadrizs vagy a kettő kombinációja
- Az üzem szántóterületének több mint, 75% Gyep vagy takarmánynövény, parlag (talajtakarásos, fekete), hüvelyes növény (kivéve szója), vagy ezek kombinációja

Megoldások a másodvetéssel



**A feltüntetett Július 15. és Május 1. dátum csak a szemléltetést szolgálja.

Fontos!

A vetésváltással érintett területek kiszámításánál a teljes szántóterületből az alábbiakat nem kell figyelembe venni:

- Vetőmag termesztésére vetett hibridkukorica (4 évig vethető egy területre)
- Élő szántóföldi kultúra és ideiglenes gyeper
- Rizs/vadrizs
- Parlag
- Öko gazdálkodás szerint tanúsított terület

Egymás után nem termeszthető: Burgonya, napraforgó, káposztarepce, szójabab, cukorrépa, olajtök, valamint dinnye. Ez a 10 hektárnál kisebb összes szántóterülettel rendelkező gazdálkodókra is vonatkozik.

A vetésváltás szempontjából különböző kultúra:

- A különböző nemzetiségek bármely kultúrája
- Parlag vagy ideiglenes gyeper
- a Brassicaceae (Káposztafélék), Solanaceae (Burgonyafélék) vagy Cucurbitaceae (tökgfélék) növény-családokba tartozó bármely faj kultúráját
- Másodvetés is megfelel a vetésváltásnak, amennyiben az lentebb jelölt módon kerül kialakításra.

A Feltételeesség rendelet szerint a másodvetés - a vetésváltás tekintetében - az alapelvárásokon túl- csak akkor vehető figyelembe külön kultúraként ha az adott évi főnövény betakarítását követő 30 napon belül elvetésre kerül, és fenntartjuk a következő évi főnövény vetése előtti legfeljebb 30 napig. Tehát például kukorica esetében egy önálló vegetációs periódust kitesz, azaz több mint 5 hónapig a területen van.

HMKÁ 8. Biológiai sokféleség megőrzése



A gazdaságok szintjén a szántóterület (beleértve az ideiglenes gyepet is) **legalább 4%-a nem termelő tájképi elem és/vagy talajtakarásos parlag.**

VAGY

A gazdaság szintjén a szántóterület (beleértve az ideiglenes gyepet is) **legalább 7%-a nem termelő tájképi elem és nem termelő terület**, azzal a kikötéssel, hogy a 7%-ból legalább 3% területnek nem termelő tájképi elemből és/vagy talajtakarásos parlagból kell állnia.

Nem termelő tájképi elemek (NPLFA):

- Védett tájképi elem
- Fás cserjés sáv
- Táblaszegély
- Vízvédelmi sáv
- Kis vizes élőhely
- Erózióvédelmi sáv
- Erózióvédelmi létesítmény

Védett tájképi elemek:

- Kunhalom
- Magányosan álló fa
- Fa és bokorcsoport
- Gémeskút
- Teraszok
- Kis kiterjedésű tó

Nem termelő terület:

- Talajtakarásos parlag
- Növényvédőszer mentes ökológiai jelentőségű másodvetés
- Növényvédőszer mentes nitrogénmegkötő növényvel bevetett terület

A HMKÁ 8. alól kivételt képeznek azok az üzemek:

- Üzem szántóterülete kisebb mint 10 hektár
- Támogatható mezőgazdasági területének több mint 75% állandó gyep vagy rizs/vadrizs vagy a kettő kombinációja
- Az üzem szántóterületének több mint, 75%-a Gyep vagy takarmánynövény, parlag (talajtakarásos, fekete), hüvelyes növény (kivétel szója), vagy ezek kombinációja



Fontos!

Ökológiai jelentőségű másodvetés esetében a vetést október 1-ig el kell végezni, az EK rendeletben meghatározottak alapján legalább két faj keverékéből kell állnia, valamint a vetéstől a betakarításig (minimum 60 napig) növényvédő szer használata tilos, beleértve a csávázott vetőmagot is.

Nitrogénmegkötő növények esetében lehetséges a vetőmag keverék használata, de a nitrogénmegkötő növény csíraszámának meg kell haladnia az 50%-ot a vetéstől betakarításig, de legalább az adott növényre előírt területen tartási időszak alatt növényvédőszer használata tilos, beleértve a csávázott vetőmagot is. Élő nitrogénmegkötő növények esetében a tilalom mindaddig fennál, amíg a növény a területen van.

Ökológiai jelentőségű másodvetésnél, valamint nitrogénmegkötő növények esetében a gazdálkodási napló vezetése kötelező!

Parlagként csak a talajtakarásos parlag fogadható el (fekete parlag nem!). A parlagterületen 01.01 és 08.31 között vetni és betakarítani is tilos! Kivéve vadvirág és méhlegelő esetében.

Parlagként elszámolandó területen növényvédőszer használata tilos, kizárólag szárzúzás, tisztító legeltetés valamint tisztító kaszálás lehetséges! A talajtakarásos parlagról a kaszálék lehordása tilos.

HMKÁ 8. esetében a talajtakarásos parlag NEM fordul át állandó gyeppe, hanem szántó besorolású marad.

Abban az esetben, ha HMKÁ 8. szempontjából elszámolandó területről beszélünk, a nem termelő tájképi elemek (NPLFA) legfeljebb 50%-át foglalhatják el egy táblának.

Fa, bokor és sövény kivágása a gazdálkodással érintett területeken TILOS 03.01. és 08.31. között!

A MePAR-ban lehatárolt védett tájképi elemek megőrzése kötelező!

Megfelelő megoldás lehet!

Parlagként az alábbiak számolhatók el abban az esetben, ha a területen nem történik termelés január 1. és augusztus 31. között:

- Előző év őszén vetett kultúra vagy annak tarlója
- Spontán zöld növényi borítottság
- AKG/ÖKO zöldugar (Kaszálék nem hordható le)
- Méhlegelő (vethető 01.01. és 08.31. között)
- Ideiglenes Gyep, élő takarmánynövény (Kaszálék nem hordható le, nem bálázható).